

TRŽIŠKI VESTNIK

Leto II.

Tržič, v četrtek 5. februarja 1953

Štev. 3—4

Trdno po poti socializma

Pretekli mesec so tržiški frontovci na svojih sestankih po mestnih četrtih in okoliških vaseh znova poudarili svojo voljo, da gredo po načrtani poti naprej v socializem. Sestanki so bili sicer sklicani zaradi izvolitve delegatov za mestno in okrajno konferenco, vendar so frontovci povsod izkoristili to priložnost, da se porazgovore tudi o vseh aktualnih političnih vprašanjih.

Predvsem so na teh sestankih še posebej pozdravili izvolitev svojega dosedanjega voditelja v zmagovitem boju za svobodo, tovariša Tita za prvega predsednika FLR Jugoslavije in mu obljubili neomajno zvestobo tudi v boju za socializem.

Podrobno so razpravljali o vlogi in nalogah Zveze komunistov Jugoslavije na današnji stopnji našega družbenega razvoja, o nalogah, ki jih je začrtal VI. kongres KPJ. Prav posebno pa so se poglabljali v naloge, ki stoje v tem razdobju pred frontovci. Sprememba naziva Osvobodilne fronte v Socialistično zvezo delovnih ljudi Jugoslavije jim nikakor ne pomeni le spremembe v imenu organizacije, temveč predvsem v vsebini delanjenih članov. Soglasno so se izrekli za novi organizacijski program in poverili izvoljene delegate, naj sporoče na višjih forumih njihovo trdno voljo stopati po poti v socializem.

Diskusija na sestankih tudi ni mogla mimo ostalih pomembnih dogodkov v našem političnem življenju in političnih dogodkov v svetu. Tako so razpravljali predvsem o politiki Vatikana, ki ponovno dokazuje, da je vse prej kot naklonjena našim narodom, naši družbeni ureditvi in našemu političnemu razvoju. Zato so to politiko enoglasno obsodili in odobrili ukrep naše vlade, da se prekinejo diplomatski odnosi z Vatikanom, pri čemer pa ostanejo zajamčene vsem lojalnim katoliškim duhovnikom kakor tudi vernikom vse pravice izpovedovanja njihovih vere in opravljanja njihovih verskih obredov. Še več! Naša vlada si nenehno prizadeva, da odnose med cerkvijo in državo bistveno izboljša, o čemer pričča sestanek tovariša Tita s katoliškimi škofi.

Frontovci se čedalje bolj zavedajo tudi svoje odgovornosti za življenje in delo vseh svojih državljanov. Zato so posvetili te svoje sestanke tudi nepravičnostim v svojih četrtih samih. Sklenili so, da bodo opomnili starše, ki se za svoje otroke ne brigajo dovolj in jih prepuščajo samim sebi, s čimer ne škodujejo le njim, temveč vsej okolici. V primerih, v katerih bodo ugotovili, da se otroški dodatki ne uporabljajo v pravi namen, bodo zahtevali, da prejema otroške dodatke za te otroke kaka druga odgovorna oseba.

Spričo mnogih nalog, ki čakajo frontovce v bodočnosti, ko bodo morali posegati vedno globlje in globlje v vsa družbeno dogajanja, so začutili tudi potrebo, da se pogostejše sestajajo, kot so se sestajali doslej. Zato so naročili svojim odborom, naj vpeljejo redne frontne sestanke, sami pa se bodo nanje tudi resno pripravljali in na njih še živahneje razpravljali o vseh perečih vprašanjih.

Pionirska vzpenjača že obratuje

V nedeljo, 1. februarja je začela v Tržiču v Hrastih redno obratovati edinstvena zimskošportna naprava v državi — pionirska vzpenjača, ki je izrednega telesnovzgojnega in turističnega pomena za naše mesto, obenem pa v ponos domačim idejnim zasnovateljem, projektantom in graditeljem.

Vzpenjačo je s finančno podporo Turistične zveze Slovenije začelo komaj pred mesecem graditi tržiško Turistično društvo, ki je s tem znova dokazalo, da je eno najpodjetnejših društev v Sloveniji. Idejni načrt, podrobne načrte in izvedbo je društvo poverilo našim domačim strokovnjakom Kurniku, Kogejju, Štumpflu, Stritihu, Novšaku in drugim, ki so po ponovnem posvetu s športniki-smučarji bratoma Lukancema, Globočnikom, Kališnikom in dr. odlično izvršili svojo nalogo in v pielem mesecu nakupili ves potreben material ter v domačih delavnicah izdelali vse naprave, da je 1. februarja vzpenjača že lahko začela služiti svojemu namenu. Za njihovo iznajdljivost, domiselnost, podjetnost in vztrajnost pri gradnji vzpenjače jih ni mogoče prehladiti!

Izročitev vzpenjače pionirjem v uporabo se je izvršila zelo slovesno. Udeležili so se je zastopniki Turistične zveze Slovenije, predsednik Smučarske zveze Slovenije in zastopnica Gostinske zbornice poleg zastopnikov LOMO, športnega društva »Ljubelj« in drugih. Slovesnost je pričel predsednik Turističnega društva Jože Ovsenek s pozdravom vseh

navzočih, nakar je imel na zbrane daljši nagovor načelnik športne sekcije Turističnega društva Fr. Globočnik. Po pozdravu zastopnika Turistične zveze tovariša Matajca, ki je tudi prestrigel narodni trak, s katerim sta bili povezani vrvi vzpenjače, je vzpenjača začela redno obratovati. Prvega je potegnila navzgor Slavka Lukanca in druge naše prvake v smučanju, nato pa je začela voziti pionirje, ki so se pripravili na tekmovanje v slalomu. Nad 60 pionirjev se je drug za drugim razporedilo ob vrvi, ki jih je vlekla drugega za drugim navzgor — 250 metrov v dolžino.

Ko je vzpenjača opravila svojo prvo nalogo, so pionirji začeli s tekmovanjem. Navzoči so nemalo uživali ob pogledu na mlade smučarje, ki so vozili skozi številna vrata, ali pa seveda tudi vrata zgrešili in — padali. Vsi — in slovesnosti je prisostvovalo mnogo Tržičanov, ljubiteljev zimskega športa, pa tudi radovednežev in skeptikov — vsi pa so morali priznati, da je po zaslugi Turističnega društva mesto Tržič dobilo naravno, ki bo nemalo pripomogla k razmahu smučarstva med najmlajšimi, da ne bomo v zadregi za smučski naraščaj v bodoče, pripomogla k temu, da bo tu v Tržiču rasel krepak in zdrav mladi rod in pripomogla tudi k razvoju turizma, saj ne dvomimo, da bodo prišli na naša smučišča trenirati tudi drugi smučarji od blizu in od daleč. pri čemer jim bo zelo prav prišla tudi — pionirska vzpenjača!

Predlogi Tržičana za olepšanje našega mesta

Da bi Tržič postal turistično mesto, bo treba še marsikaj preurediti in olepšati. Že v oktobrski številki »Tržiškega vestnika« beremo, kaj nam je v Tržiču potrebno, pa bo treba še marsikaj, da bo mesto bolj popolno.

Prva stavba na poti s kolodvora proti mestu, ki je zelo potrebna popravila in olepšanja, je šterova hiša (bivša gostilna pri Slugi). Zelo bi se izplačalo, da bi

se preuredila v turistični hotel, ker je na zelo lepem, vidnem in prometnem kraju. — Ko pridemo čez most proti Glavnemu trgu, takoj opazimo Malijevo hišo še iz leta 1618. Lepo bi bilo če bi se uredila tako, kakor je urejena sosedna hiša bivšega urarja Rabiča. S tem bi bil pogled proti Glavnemu trgu mnogo lepši. (Ako bi se ozirali na starinsko vrednost hiše, potem olepšanje te hiše odpade).

Tito in revolucionarna pot naših narodov sta eno in isto!

Ustaviti se moraš, ko zagledaš Blejsko cesto, kako potrebuje popravila in razširjenja. Tuji kar ne morejo verjeti, da se pride skozi tako ozko ulico v svetovno znano letovišče Bled. Koliko inozemskih avtobusov mora kreniti tja po drugi strani, in to samo zaradi te ulice, s čimer jim odpade najlepši del vožnje pod gorami, ki je zares romantična. Tudi med Dornikom in Markljem bi bilo potrebno cesto razširiti, ker je cesta tu obenem tudi zelo nevarna. Voznika, ki se pripeljeta z obeh strani včasih z veliko brzino, se ne vidita prej kakor šele, ko sta že nekaj metrov drug od drugega. Tudi pešci ali otroci morajo biti tu zelo previdni, da ni kake nesreče zaradi vozačev. Če bo ta ulica dobro izvršena, bo s tem napravljen velik korak k dvigu tujskega prometa. — Bevčeva hiša je v lepem redu. Ko bi bila še sedanja tovarna lesnih izdelkov, ki je poleg Bevca, olepšana na zunanji, bi bil pogled na tem mestu kar lep. — Tudi stanovanjski blok bi bil tu na lepem kraju, posebno, če bi bil tako lepo zgrajen, kakor je blok tovarne »Runo«. Mnogo se je že govorilo o novi cesti, ki bi bila speljana mimo dečjega doma ob Mošeniku na Fabriko, ter bi se vezala s cesto, ki pelje proti Ljubelju. — Ta cesta bi bila velikega pomena za promet, ker bi olajšala kmetom od Sv. Ane klance skozi Tržič. Tudi sprehod bi bil za spremembo kratkočasn.

Dekliški dom je v lepem redu, le cesta proti Bistrici bi bila potrebna na določenih mestih razširjenja in ob cesti bi bila potrebna lepa zidana ograja kakršna je na Cankarjevi cesti. Klanec in ostri ovinek pred Aljančičem in Jankom Mokorelom bi se odstranil s tem, da bi se cesta speljala zadaj za hišo Janka Mokorela. S tem bi bila tudi vas Bistrica olepšana, ki je drugače zelo lepa vasica in je tudi izhodišče za nekatere planinske postojanke.

Cankarjeva cesta je zelo dobro speljana. Posebno pred Cankarjevim domom je nastal lep prostor. Če bi bila še Kur-

nikova hiša kaka lepa stavba, bi bilo tu mnogo lepše.

Morda ne bo odveč, če se dotaknemo še potrebe, da bi bil gasilski dom na lepšem in prometnejšem kraju. Če bi se dogovorili s tov. Ošabnikom, bi se morda pritlačile in prvo nadstroje njegove hiše preuredilo za gasilski dom. Če bi se to izvedlo, bi bili gasilci lahko ponosni na svoj dom in bi bili lahko v primeru ognja med prvimi na mestu, kar sedaj ni bilo mogoče, ker zamude precej časa, preden pridejo po ozki poti z Balosa na glavno cesto.

Ko gledamo po ulicah, vidimo, da mar-

Ali je res potrebno, da potujemo po tri ure in še več iz Ljubljane v Tržič

Medtem ko brzi vlak iz Ljubljane do Zagreba ne vozi niti cele tri ure, morajo delovni ljudje, ki potujejo po različnih poslih s prvim jutranjim vlakom iz Ljubljane v Tržič, izgubljati 3 ure in še več z nič kaj prijetno vožnjo in s čakanjem v Kranju na nadaljnjo prometno zvezo.

Vsled tega prihajajo stalne pritožbe v naše uredništvo. Eno od teh smo že v decembrski številki objavili. Monter Franc Zajc iz Dola pri Ljubljani pa nam pravkar sporoča, da je preteklo nedeljo zato, da je prišel montirat vrv za našo vzpenjačo v Tržič — moral vstati že ob 3. uri zjutraj, da je prispel v Tržič ob devetih.

Ta neprimerna zveza gotovo tudi zelo ovira tržiški tujski promet, zlasti v zimskem času, ko dveurno čakanje na kranjskem peronu res ni užitek. Povrh pa ima prav ta jutranji vlak stalno zamudo, ker mora prav ta garnitura izvršiti vse tovarne transakcije na vsaki postaji.

Mnenja smo, da bi delovni kolektiv državnih železnic z malo dobre volje vse te nevšečnosti lahko uredil in predlagamo naslednjo korekturo voznega reda:

Prvi vlak naj bi šel 4.40 iz Ljubljane namesto ob petih. Tako bi vlak prišel v

sikatera stavba potrebuje barve. — Ta ali oni gospodar hiše nima interesa do popravila, ta ali ona hiša nima pravega gospodarja, ki bi popravil hišo in jo pobelil, v največ primerih pa ni denarnih sredstev za tako stvar, kajti danes vsako malenkostno popravilo mnogo stane. Denar, ki ga prejme od strank, niti za davke ne zadostuje. Srečni smo v Tržču, da nas med vojno ni doletel kak bombni napad ali požig. V tem oziru nismo utrpeli nobene škode v mestu!

To so glavne hiše mesta, ki se bodo morale odpraviti, da bo Tržč vreden imena turistično mesto!

Kranj 20 minut prej in bi imel takoj zvezo naprej. Namesto v Loki, bi se obadva vlaka, ki prihajata iz Jesenic in Ljubljane, križala tudi zjutraj v Kranju tako kot popoldne in zvečer. Če delavci, ki prihajajo z Jesenic v Kranj 5.32 ne pridejo prezgodaj, ne bo prezgodaj za delavce iz Ljubljane, če pridejo ob 5.36.

S tem pa bi končno prispeli tudi do pravočasnega dostavljanja dnevne pošte in časopisov, kar se sedaj vrši v pozni dopoldanski uri in kar zelo ovira redno poslovanje uradov, banke in vseh tržiških podjetij.

»V TEH TEŽKIH DNEH SE JE V NAŠI SREDINI NASEL VELIKAN, KI JE ZBRAL OKROG SEBE VSE JUGOSLOVANSKE NARODE...« JE REKEL LJUDSKI POSLANEC JOVAN VESELOV, KO JE POSTAVIL LJUDSKI SKUPŠČINI PREDLOG ZA KANDIDATA ZA PRVEGA PREDSEDNIKA FLRJ.

ZARES — KAKOR PRIPOVEDKA O NEPREMAGLJIVEM VELIKANU BO ZVENELA NAŠIM POTOMCEM PRIPOVED O TITU, KI JE DVAKRAT, V LETU 1941 IN 1948, POVEDEL NAŠE NARODE K ZMAGI V TRENUTKU, KO SO BILI ZAPISANI DOZDEVNO NEOGIBNEMU POGINU.

7 Ko nisem bil človek

Na bloku 14. sem zopet nadaljeval prejšnje življenje. Vstajali smo ob 4. uri zjutraj, nato umivanje, postiljanje, pometanje. Vse je moralo biti opravljeno z mrzlično naglico, ker je bil ob pol 6. uri že »antreten«... Odkorakali smo izpred bloka na zbirni prostor in včasih stali tam več ko pol ure, tako da nas je že pred »apelom« pošteno prepihala mrzla gornjebavarska burja. Bilo je že meseca oktobra, na sebi smo imeli še vedno poletno obleko, to je srajco, spod. hlače, hlače in bluzo, izdelano brez podloge; težke nerodne čevlje brez nogavic. Nekateri so si pod bluzo na hrbet stlačili kak papir, da bi jim bilo topleje. Na zbor je moralo vse, razen bolnikov ter osebja bolnice. Vsak blok se je postavil ločeno, stalo nas je po deset v eni vrsti zaradi hitrejšega štetja. Ko je starešina bloka 14, že omenjena surovina Willi Ness, uravnaval naše vrste, je večkrat koga potpal po hrbtu. Gorje, če je našel pri kom kak papir pod bluzo! Tisti je okusil njegove koščene pesti!

Vsak blok pa je imel še vrhovnega komandanta, esesovca, ki je moral ob vsakem zboru prešteti svoje jetnike ter število jetnikov javiti komandantu taborišča. Ko se je ta pojavil na zboru ter mrko gledal na 10—15.000 živih števil, se je oglasilo rezko povelje »Mützen ab, Mützen auf! (čepice dol, čepice gor!)« v pozdrav vrhovnemu komandantu. Nato pa je ta pozval: »Arbeits-kommando vor mir! (delovni oddelki pred me!)«. S tem je bil jutranji zbor končan. Tisti brez stalnega dela so šli nazaj na bloke, mi pa smo se uvrstili vsak v svoj delovni oddelki, katerih je bilo veliko. Iz taborišča so odkorakali n. pr. oddelki: SS-vrtnarija, plantaža, tovarna mesnih izdelkov, tovarna porcelana, drž. posestvo Siebhof, ter še več drugih. V taborišču samem pa smo ostali čevljarji, krojači, odd. kuhinja, pralnica, skladišče, kopalnica, odd. za krpanje nogavic, zajčjereja in še nekaj drugih oddelkov. Delati smo pričeli ob 6. uri. Jaz sem moral vsako jutro že pred zborom v revir zaradi merjenja temperature. To mi je prav prišlo, imel sem vsaj dober izgovor, češ da mo-

ram v revir, če me je hotel sobni starešina Hans uvrstiti med nosače kave iz kuhinje do bloka. Podobni jutranjim, so bili tudi večerni zbori po končanem delu, nato večerja, ob 21. uri pa vsi k počitku. Ob sobotah popoldne in zvečer smo se šli kopat v kopalnico pod prhe. Perilo so nam menjali tedensko, rjuhe pa so nam pobrali, so jih pač rabili po bolnicah. Slabost, ki me je trla in naraščala od začetka dahauškega življenja, je malo prenehala, ko sem bil na stalnem delu v čevljarški delavnici vsaj čez dan na toplem in v suhem prostoru. Vsako popoldne smo, kakor po vseh delovnih oddelkih, dobili majhen priboljšek, eno sedminko kruha, košček margarine ali vodene salame. Tako so mi potekali trije tedni, odkar sem prišel iz revirja. Dne 15. oktobra sem se pa počutil slabo. Že pri jutranjem zboru se me je lotila neka omedlevica, ki pa je dopoldne prenehala. Delal sem vseeno. Zazelel sem si počitka in okrepičila. Neki notranji glas mi je veleval: »Pojdi v revir!« Popoldne okoli 3. ure sem v delavnici javil »kapotu« (vodji delavnice), da ne morem delati,

O izboljšanju kvalitete naših gozdov

(Nadaljevanje)

Vse debeline dreves od 10 cm do 15 cm pišemo pod številko 3, debeline dreves od 15 cm do 20 cm pod številko 4, 20—25 cm pod številko 5 itd. Začeli bomo z debelinskim razredom 3, ker bomo manjše razrede, t. j. od 1—5 cm (številka 1) in 5—10 cm (številka 2) zanemarili. Ko smo vse drevje izklupirali ter vpisali vse debeline v beležnico ali manual, bomo napravili grafikone ali diagram iz podatkov debeline in števila dreves. Našli bomo posebne krivulje, katere imenujejo frekvenčne krivulje.

Kakor je enostavno napraviti te krivulje ali grafikone, pa se iz teh slik dobi takoj vpogled v stanje gozda. S temi slikami se pečajo taksatorji ter delajo zaključke o vrsti gospodarjenja z gozdovi ter dajejo navodila za dvig gozda. Važno je samo naznačiti površino gozdne parcele, na kateri je bila klupacija izvršena. Pri nas je prvi razvil to metodo Pogačnik na Pohorju pred 30 leti. Vsakih 10 let je izmeril premere vsemu drevju ter po teh krivuljah uravnaval sečnjo dreves. V slabem gozdu s slabim prirastkom je tekom 30 let povečal prirastek lesa trikratno. V prvih letih je odstranjeval samo slabo drevje, tako da so mu ostali v gozdu samo lepi eksemplari, sposobni, da dajo dober naraščaj.

To se tiče posestnikov, da na podlagi inventarizacije urejajo svoje gozdove. Državni organi bodo lahko odkazali drevje za posek, ako bodo prikazali posestniki stanje gozda s to krivuljo. To delo inventarizacije naj obnavljajo vsakih 5—10 let. Našim oblastem pa bi svetovali, da sprostijo tekmovanje med gozdnimi posestniki ter tiste posestnike, ki imajo lepe gozdove, odnosno tiste, ki bi izboljšali gozdove po 5—10 letih, primerno nagrado.

Kako pa smo mi potrošniki lesa poklicani, da varujemo naše gozdove? Pri tem se bom omejil samo na potrošnje

drv za kurjavo. Predvsem se bomo dobro založili z drvni, da bomo kurili res samo popolnoma suha drva. Če kurimo sveža drva, pokurimo 2 do 3 krat več drv kot suhih, pa čeprav so same bukove cepanice. Drugič bomo štedili gozd, če se bomo zadovoljili tudi z gozdnimi odpadki kot vejevjem, okroglicami in ne bomo več tako izbirični pri drveh. Ravno tako ne bomo žgali borovih ali smrekovih hlobov ali drogov za drva, ker se ta les lahko odda kot tehnični les; mi namreč nismo tako bogati, da bi metali denar v ogenj. Da dokažemo, da so vsaka drva dobra za kurjavo, navajamo gorilno vrednost v kalorijah:

	popolnoma sušen	osušen
bukov les	4494	3545
gabrov les	4062	3180
hrastov les	4390	3450
jesenov les	4256	3340
smrekov les	3696	3725
jelov les	4654	3690
borov les	5066	4050
macesnov les	4056	3550

in pri tem ugotavljamo prav neznatne razlike v kaloričnih vrednostih pri navedenih drevesnih vrstah.

So še drugi načini, da štedimo na drveh, med katerimi bi podčrtali ekonomske peči in štedilnike, centralno kurjavo, uporabo električnih peči in štedilnikov. Navajamo še cene drv na panju za boljša drva (razred I) in slabša (razred II). Za I. razred imamo pet cen, ki so odrejene po oddaljenosti od prometnih naprav:

za bukova drva, I. razred, 400 din (v bližini ceste), 366 din, 330 din (bolj oddaljeno), 250 din, 166 din (najbolj oddaljen kraj);

za II. razred 253 din, 232 din, 211 din, 158 din, 105 din;

za iglavce (smreka, jelka, bor) I. 216 din, 198 din, 180 din, 135 din, 90 din — za 1 prm v gozdu (na panju).

Volivci, pozor!

Volivci! Prepričajte se, če ste pravilno vpisani v volilni imenik! Če niste, zahtevajte popravek ozir. vpis v volilni imenik na novo. Zadnje velja zlasti za tiste, ki so se v kraju nanovo naselili ali, ki so pravkar izpolnili 18. leto!

Kriška gmajna

Svoje čase je bivši KLO Križe dodelil zemljišču vaše skupnosti trem delavcem parcele na Močilih, kjer so si hoteli postaviti skromne hišice. Kmetje pa so dosegli, da je bil sklep KLO Križe razveljavljen, češ, da potrebujejo prostor ne toliko za pašo, kot pa za prostor, kjer se spomladi živina utrdi pred odhodom v planino. Že navožen material so delavci morali odpeljati drugam.

Prav je, da kmetje skrbijo za živino, vendar pa bi ta prostor mnogo bolj služil svojemu namenu, če bi ga očistili. Več kot dve tretjini je poraslega s trnjem in robidovjem — Močila in Poljane. Ponekod je prava džungla, skozi katero tudi živina ne more. Kar pa ni zaraščeno, je prepreženo z jarki in kotanjami, katere je skopala vojska prva leta po osvoboditvi. Vse skupaj tvori dokaj hlavrno ozadje sicer lepi vsi. Vsa ta gmajna leži ob poti v Gozd in na Kriško goro, po kateri hodi vedno več turistov. Ali bi ne bilo vasi v okras, kmetom v korist, če bi ta prostor očistili? Namesto, da se sedaj potika v poletju tu le par ovac, bi bil očiščeni prostor res tekalističe pa tudi pašnik za živino.

Kriški kmetje, ko vam je šlo takrat toliko za tistih nekaj kvadratnih metrov zemlje, ali bi to delo ne bilo najboljši dokaz, da ste mislili iskreno?

da grem v bolnico. Kako je bilo to prav in meni v srečo, sem zvedel teden pozneje. V bolnici sem se zopet javil na malaričnem oddelku, da sem slab, da me boli glava. Določili so mi teden »opazovanja malarije«. Dobro uro pozneje, odkar sem zapustil delavnico in šel v revir, sem že imel priboljšek, četrt litra mleka, ki ga že od marca meseca nisem videl, kruh in košček rastlinske masti. Tak priboljšek sem imel vsako popoldne teden dni. Tehtal sem samo 54 kg, torej okrog 25 kg manj od svoje predvojnega teže. V bolniški sobi na bloku št. 5 nas je bilo okrog 40. Nekateri, ki so oboleli za malarijo, so dobivali tudi dietno hrano, nekak močnik. Tudi jaz sem si tega zaželel namesto zelja in repe. Toda kako priti do diete, katero so dobivali samo tisti, ki so imeli nad 39° C vročine, medtem ko sem jaz imel vedno le 36° C? Vročino so merili, kot sem že omenil, vsake 3 ure. Ko sem bil v revirju tretji dan, sem imel zvečer ob 6. uri 36° C vročine. Isti večer ob 9. uri pa že 39° C. Prvi bolničar, ki je pobiral toplomere, je zapisal 39° C, drugi bolničar, ki je

zapisoval in tipal, kako žila bije, pa je zapisal »normal«. Spogledala sta se in ugotovila »Schwindel« (prevaro). Jaz sem namreč skrivaj pod odejo drgnil toplomer in tako dvignil telesno temperaturo na 39° C, misleč, da mi bodo že naslednji dan predpisali »dieta«. Ker sta bolničarja med seboj govorila »Vorsicht, Schwindel« si nisem več upal tvegati drgnjenja toplomera in tako je bila vročina opolnoči zopet normalna, ter sem namesto močnika ali zdroba jedel še naprej zelje ali repo. Ker ni bilo nobenih znakov malarije, sem bil čez teden dni, 22. oktobra izpuščen nazaj na blok 14. Medtem časom so bili iz čevljarske delavnice odpuščeni vsi, ki še niso delali eno leto, ter bili dodeljeni k raznim oddelkom za zunanja dela. Mene pa redukcija ni zadela, ker sem bil v revirju in sem šel lahko takoj naslednji dan nazaj v čevljarsko delavnico ter bil dodeljen k ročnemu šivanju krp. — V borbi za samoohranitev človek poskusi vse, zlasti v položaju, kakršen je bil v Dachauu, ko paketi od doma še niso bili dovoljeni, ob taboriščni hreni pa smo le hirali. Jaz

sem bil že l. 1942 prepričan, da bo fašizem premagan šele l. 1945, le nekateri so napovedovali konec morda leto prej. Da bi nam voljo za ohranitev prikazali kot brezpomembno, so esesovci po taborišču potom najetih oseb širili razne alarmantne vesti, n. pr. da bomo po vojni in nemški zmagi preseljeni v Rusijo in tam obnavljali seveda še kot sužnji pod njihovim nadzorstvom razdrte proge in mostove, ali pa da v primeru nemškega poraza ne bo nihče prišel živ iz Dachaua, itd. Na Slovence so pa še posebej skušali vplivati s »parolo« kakor smo take vesti nazivali, da bi Gauleiter Reiner zlasti Gorenjce rad izpustil domov, samo če bi partizani odložili orožje. Mi tega seveda nismo verjeli ter dalje zaupali v zmago pravice. Konec oktobra so nam vendarle dali nogavice, plašče brez podloge in puloverje, kar še vedno ni zadovalo proti mrzli burji, ki je pihala po gornjebavarski nižini. Bolj kot vseh »parol« smo se pa razveselili vesti, da namerava taboriščna uprava dovoliti pakete iz domovine.

(Nadaljevanje sledi)

Tržiški vestnik

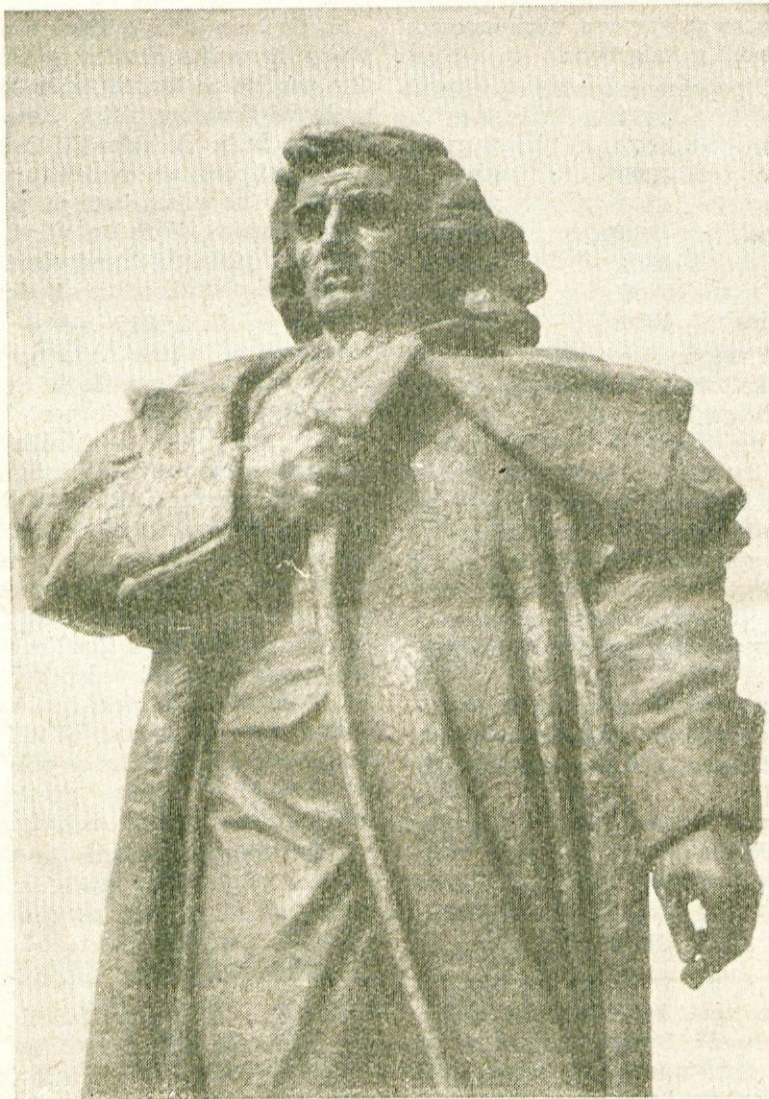
v tednu knjige od 1. – 8. februarja 1953

Več Prešerna!

Spet praznujemo obletnico Prešernove smrti, ki je za Slovence praznik. Praznujemo ga z največjo častjo in spoštovanjem do genija, ki je umrl v Kranju leta 1849. Lahko bi rekli, da je Prešeren še tako neukemu Slovincu znan že zavoljo stalnih proslav, ki jih prirejajo v nje-

ren, saj je neprestano navdihoval borce s svojimi idejami, ki so bile ideje — predhodnice osvobodilnega boja.

In nato smo stopili na samosvojo pot graditve socializma. Tudi na tej poti neprestano srečujemo Prešernovo ime, saj nam je še zmeraj vodnik in učitelj.

govo čast ob priložnosti raznih obletnic, odkritij spomenikov itd. Prešernovo ime je v resnici zaslovelo, kot je pesnik sam prerokoval v Sonetnem vencu.

Toda ko se je ponovno na koledarju časa povrnil k nam 8. februar, ki je bil v mračnih časih Prešernove smrti samo eden izmed mračnih dni slovenskega mračnjastva praznujemo z njim tudi slovenski kulturni praznik.

Slovenski kulturni praznik v letu 1953. Odkar je izdihnil France iz Vrbe, je preteklo že stočetrto leto. Med tem je slovensko ljudstvo že zdavnaj pozabilo Wolfe, Prim'ce, Scheuchenstuhle, Dagarine in nepregledne procesije Prešernovih zoprnikov. Medtem je slovenski človek, ki se je vedno oklepал čudežne Prešernove besede, v narodnoosvobodilnem boju otrsela zatiralcev in lastnega hlapčevstva. Eden izmed velikih borcev osvobodilnega boja je bil tudi doktor Preše-

Torej ne praznujemo 8. februarja samo zavoljo spomina. Kaj še! Vsako praznovanje Prešerna bi bila prazna izguba časa, če ne bi imeli velikega poeta še zmeraj za živega in borbenega genija, ki oplaja že več kot stoletje slovenska srca, jim kaže pot v lepšo prihodnost in jih na tej poti bodri. Pustimo ob strani tiste ljudi, ki poznajo doktorja iz Vrbe samo po imenu ali iz proslav in so bili tako nespametni, da se v svojem življenju še niso potopili v neumrljivo lepoto njegovih verzov.

Naša beseda v času spominov na Prešerna velja najprej tistim, ki so živeli s Prešernovo idejno vsebino. V času predmarčne revolucije se je Prešeren boril v krogu demokratičnih naprednih ljudi, ki so bili v ostrem boju s tedanjo reakcionarno družbo v Avstriji in doma na Slovenskem. V brezupni temi, ki je vladala takrat med slovenskim ljud-

stvom, ki ni imelo svoje kulture, ne dobro razvitega jezika, ne političnega vodstva, je Prešeren vedel, da se nam bodo »vremena zjasnila«. Veroval je v prihodnost ljudstva pod Triglavom in zavoljo te prihodnosti ga je v svojih pesmih budil. Njegova politična ocena takratnega mednarodnega položaja, kjer so se vkljub vesoljni reakciji, ki je vladala po Evropi, kazali sadovi francoske revolucije in plebejska moč prebujajočih se množic in malih narodov, mu je zatrjevala, da se mora tudi slovensko ljudstvo razviti in uvrstiti kot enakovreden član v družno narodov. Ta zavest ga je skozi temo tedanjih dni vodila naprej in nanjo je pisal svoje nesmrtnne verzze. Iz te njegove zavesti smo črpali tudi mi prešernovski ponos in vero v prihodnost.

Naša beseda ob spominu na Prešerna naj velja še tistim, ki so v Prešernu črpali vero v umetniško moč slovenske besede, vero v kulturno ustvarjalne sile našega naroda. Takrat, ko je Prešeren zastavil svoje pero, je bil naš jezik jezik hlapcev in dekel. On pa je iz tega jezika odvrgel snetno seme, kleno slovensko besedo pa sklenil v pojoč, brezmejno čudovit jezik, s katerim lahko zaznamujemo najrahljši trepet srca in ujamemo najbolj visoko misel. Od Prešernovih Poezij naprej smo kulturni narod.

Zato je spomin Prešernove smrti tudi slovenski kulturni praznik. Toda ob takem spominjanju se je treba zavedati, da moramo neprestano buditi ljubezen do slovenske kulture. Buditi je treba ljudi, ki še od šolskih let niso odprli slovenske knjige. Prebujati je treba smisel za poezijo, ki se v hrupu modernih dni izgublja iz človeških src, oznanjati je treba z zgledom in besedo prešernovsko ljubezen do lepote slovenskega jezika. Boriti se je treba, da bo v sedanji slovenski dom predrla kulturna miselnost socialističnega človeka, ki ji je pri nas Prešeren prvi postavljaj temelje.

V tem je edini smisel prešernovskega praznovanja. Od tistih dob, ko je Prešernov demokratični krog polagal temelje slovenski politični miselnosti in temelje slovenski kulturi, pa do danes, ko smo izpolnili naročila velikega pesnika, nas spomin in ljubezen do Prešerna povezuje z najčistejšim utripanjem našega ljudstva in njegovega kulturnega prizadevanja. V ljubezni do Prešerna pa še vidimo cele vrste napak in slabosti v našem vsakdanjem življenju, ki jih bomo toliko hitreje izkoreninili, kolikor bolj bomo širili prešernovsko kulturo. Zato je davno slovensko geslo: VEČ PREŠERNA še zmeraj živo!

~~~~~  
KO BERES KNJIGE, SE POGOVARJAS  
Z NAJBOLJSIMI LJUDMI VSEH ČASOV.

Descartes

~~~~~


Prešeren med Dolinci

(Kulturno-zgodovinska črtica)

I.

Bilo je že skoro poldne, ko je stopila v pisarno doktorja Blaža Crobatha mlada žena, ki ji je bilo videti, da prihaja od daleč. Svetli kodrasti lasje, ki so ji gledali izpod pisane naglavne rute, so se ji lepili na potno čelo in okorni čevlji so ji bili beli od prahu.

V temačni sobi je zagledala mladega moža z dolgimi kodrastimi lasmi in prijaznega obraza. Sedel je pred kupom papirjev za pisalno mizo in si nekaj zapisoval.

Žena ga je pozdravila in vprašala:

»Ali sem prav prišla do ... do jezičnega dohtarja?«

»Prav, prav!« ji je odgovoril mladi mož. »Kdo pa ste in odkor in kaj bi radi, mamica?«

»Urhova iz Doline sem, če vedo, kje je to. Prišla sem zavoljo senožeti nad mojo hišo, zaradi katere se prepirava z bratom že ves čas od očetove smrti. Zdaj mi je pa že zadosti prepirov in sitnosti in bi rada, da bi mi naredili pismo, da bo vedel brat in vsa soseska, da je senožet moja. Papirje sem prinesla s seboj!« Vzela je šop orumenelih listov iz cekarja in jih pomolila dohtarju. Doktor je bežno preletel z očmi besedilo Estin in prijazno pokimal ženi:

»Angela Meglič iz Doline nad Tržičem ste, mama? Ne, nisem še bil v Dolini, slišal sem pa že, da je lepo gor pri vas in jo bom moral, preden mi začno moči pojemat, mahitati tudi še v Dolino. V Tržiču sem bil pa v študentovskih letih večkrat, pri stricu Valentinu, ki so bili v Tržiču za fajmoštra, dokler se niso Tržičanov naveličali.«

Za hip se je dohtar zamislil in nekaj grenkega mu je prešinilo njegove ljubeznive poteze na obrazu. Kdove, kateri neprijetni spomini so ga obšli in ga navdali s trpkostjo ... Vendar je kmalu pregnala otožnost z njegovega obraza spet prejšnja radost in je živahno nadaljeval:

»Tisto zastran senožeti pa že uredimo! Pismo vam pošljemo po potu. Kar oglasi naj se čez teden dni tu pri nas, pa ga bo dobil!«

»Hvala vam lepa, gospod dohtar! Koliko sem pa dolžna?« ga je še vprašala Urhova Angela ob slovesu,

»Vam tega ne bomo nič računali, mamica«, je odgovoril dohtar. »Če pa nas bo pot kdaj zanesla v Dolino, se bomo oglašili pri vas. Takrat pa glejte, da nam boste dobro postregli!«

»No, pa še enkrat hvala lepa! Vi pa kar pridite kaj k nam!« se mu je ponovno zahvalila Angela in se odpravila domov — ne da bi vedela, da je govorila z dr. Francetom Prešernom.

II.

Jesen je bila to leto izredno lepa. Lepi dnevi so vabili meščane v naravo. Le dr. Blaž Crobath in njegov prijatelj dr. Fr. Prešeren se nista ganila od papirjev v pisarni. In se še ne bi, ko ne bi moledovala zdaj pri očetu, zdaj pri svojem prijatelju Francetu, naj napravijo kak

skupen izlet, Chrobathova osemnajstletna hči Luiza.

Prešerna je prvega omehčala s svojimi prošnjami in da bi ustregel svoji mladi prijateljici Luizi, je bil odslej še sam neprestano nad prijateljem. Tako se je oče moral vdati.

»Pojdimo v Tržič in v Dolino!« je predlagal Prešeren, ko se je Luizin oče omehčal.

Obrnil se je k Luizi in nadaljeval:

»Na Tržič me vežejo mnogi spomini, veseli in žalostni. Tu sem prebil pri stricu prenekatere počitnice v svoji brezskrbni mladosti, od tu pa izvira tudi rod, iz katerega je izšla moja največja bolečina — Julija.«

Pesnik se je zamislil, pogled mu je segel nekam v neznano daljavo. Ta dan ni spregovoril več niti besede z nikomer.

Tem bolj živahen pa je bil v soboto poldne, ko so sedli na rumeni poštni voz v Kranju dr. Crobath s hčerko in dr. Prešeren, da se popeljejo v Tržič. Luizo sta posadila medse in kolikor je bil bolj molčeč njen oče, toliko bolj zgovoren je bil njen prijatelj France.

Pot mimo njiv, travnikov in gozdov je bila dolga, a prav nič dolgočasna. Hitro druga za drugo so se vrstile vasi Naklo, Žeje, Spodnje in Zgornje Duplje, Zadruga, Žiganja vas, Sebenje in Krže in kmalu je postiljon ustavil konje pred pošto na Glavnem trgu v Tržiču.

Tu se je družba ustanovila ta večer, da nadaljuje drugo jutro pot v Dolino.

III.

Ljudje so prav prihajali od maše, ko so kranjski izletniki stopali po klancu proti farni cerkvi.

»Ravno prav, cerkev bo ravno prazna in si jo bomo lahko ogledali«, se je prvi oglašil Prešeren. »To cerkev je zidal moj stric, poslikal pa jo je naš Layer. Posebno me pa zanima nova podoba sv. Florijana, ki jo je letos v spomin na veliki požar pred petintridesetimi leti Tržičanom napravil moj prijatelj Matevž, kot mi je pred kratkim sam pravil.«

Ko so stali že pred Langusovo podobo in opazovali goreči Tržič ter brali napis ob njem, je nadaljeval:

Knjigo v roke slehernega delovnega človeka!

Kadar govorimo o dviganju življenjskega standarda našega človeka, ki da je cilj vsega našega prizadevanja in vseh naših sedanjih naporov, vse preveč mislimo zgolj na materialne dobrine, ki naj si jih ustvarimo v čim večji meri, vse premalo ali nič pa ne mislimo na duhovne dobrine, ki naj postanejo ob višjem življenjskem standardu dostopne vsakemu posameznemu delovnemu človeku. In vendar bomo mogli govoriti o višji ravni našega delovnega človeka šele tedaj, ko bodo začeli zajemati iz zakladnice znanosti in umetnosti vsi delovni ljudje in ne le redki posamezniki kot doslej. Tedaj šele se bomo resnično povzpeli na višjo

»Spominjam se še dobro, čeprav mi je bilo tedaj šele enajst let, koliko so govorili o tem požaru tudi pri nas doma v Vrbi. Pa tudi zbirali so denar in živila za pogorelce. No, pa Tržičani so, kot smo videli na trgu, v teh letih že popolnoma preboleli nesrečo.«

Zapustili so cerkev in mimo pokopališča zavili v sotesko, skozi katero si utira pot Bistrica. Pot ob reki navzgor je bila čedalje pestrejša in Luiza in France sta postajala čedalje bolj razigrana. Postajala sta glasnejša in glasnejša, da sta preglasila šumenje vode, ki se je prelivala preko skal.

Ob slapu so se ustavili in občudovali moč in poslušali bobnenje vode. Nato so v hladnem vetriču, ki se je poigraval s Francetovimi kodri, nadaljevali pot.

Dolina se je ponovno zožila, soteska je postala tako ozka, da se je voda komaj prebijala skozi. Pot se je nadaljevala nad vodo po brvi, obešeni na vrbovih trtjah.

»Hudičev most«, je pojasnil France Luizi, ki je začudeno ogledovala brv.

»Ali pa bo varno iti tu čez?« je vprašujoče pogledala Luiza Franceta.

»Mislim, da! Kar stopi na brv in hodi po njej prva ti!« ji je ukazal France.

Ko so bili že onkraj soteske, je opozoril Prešeren svoja prijatelja na skalnate piramide za hrbtom. Luiza je bila navdušena nad lepoto pokrajine, pa tudi njen oče ni bil več tako mrk, kot navadno.

Kmalu so dohiteli dolinske kmete, ki so se vračali od maše. Prešeren se je brž zapletel z njimi v pogovor o živini, o lesu in davkih. Povprašal je tudi po domu Urhove Angele. Domačini so postali radovedni, kdo so gospodski obiskovalci, ki so namenjeni k Angeli. Prešeren jih je nekaj časa spodbujal, da so ugibali, nato pa jim sam povedal o sebi, kdo je, in kdo sta spremljevalca. Povedal jim je tudi, kako sta se z Angelo seznanila.

Kmetje so spremili goste prav do Urhovich, kjer so našli gospodinjjo na pragu. Angela se dolgo ni mogla domisliti, kje naj bi Prešerna že videla, ko pa se je spomnila, se je gostov močno prestrašila. Pa jo je strah kmalu minil, ko je videla Prešernove šegave poteze na obrazu.

Njena glavna skrb je bila, s čim naj gostom postreže, da se oddolži — jezičnemu dohtarju iz Kranja za pismo v zadevi senožeti nad hišo ...

raven in ne že tedaj, ko bomo razpolagali z zadostnim živilskim, oblačilnim in stanovanjskim fondom. Te dobrine so le temelji, so le nujni pogoj za višje duhovno življenje.

Vrata v zakladnico znanosti in umetnosti so pa knjige, ki posredujejo bralcem izsledke in domisleke genialnih posameznikov in vzbujajo v nas plemenite navedi velikih osebnosti.

Ne moremo reči, da bi Tržičani že doslej ne ljubili knjige, da Tržičani že doslej ne bi znali ceniti knjige. Saj smo vse doslej po osvoboditvi tudi v naši knjigarni dobesedno že prvi dan razgrabili vsako novo knjigo, ki je prišla v Tržič.

Če je nastal v zadnjem času v razširjanju knjige zastoj, so ta zastoj povzročili vzroki, o katerih bodo morali razpravljati na odgovornih mestih, zlasti v gospodarskih svetih republik in celotne države, kjer bodo morali ostro ločiti knjigo od drugega potrošniškega blaga, da ne bodo cene knjig ovira v razširjanju knjig med ljudstvo.

Vendar se zavedamo, da tudi mi še nismo storili vsega, kar bi morali, da bi postala knjiga vsakdanji kruh slehernega delavca in kmeta. Nismo jima še znali knjige približati, jima napraviti dostopne s posredovanjem temeljev izobrazbe, brez katerih jima ostane knjiga nerazumljiva in nedostopna. Zlasti bo dolžnost vseh kulturnih delavcev, da bodo v tem pogledu storili v bodoče več kot doslej. Naj bi letošnji teden knjige pomenil prelom med dosedanjo nerazširjenostjo in med bodočo množičnostjo dobre knjige!

DPD „Svoboda“ v Tržiču

Od ustanovitve v juniju lanskega leta do danes je novoustanovljeno društvo napredovalo tako glede na aktivnost kakor tudi glede na organizacijske oblike v primeru s prej obstoječim SKUD Ivan Cankar. To navajam v prvi vrsti zato, ker se je ob ustanovitvi »Svobode« postavljalo vprašanje: »Ali gre za preimenovalno društvo odn. ali bo »Svoboda« v stanju spremeniti na videz ustaljeni

Pomemben činitelj za razširjenje knjige med množice je snovanje množične Prešernove družbe, ki se snuje prav v teh dneh. Njeno poslanstvo je izredno: njena knjiga bo prišla v roke slednjega slovenskega človeka, ga izobraževala, dvigala, vzgajala, pripravljala mu pot do višjega kulturnega izživljanja. Seveda smo dolžni vsi, prav vsi, ki nam je mar višja raven našega ljudstva, da Prešernovo družbo propagiramo ob vsaki priliki in povsod. Kot udje družbe pa bomo tudi soodločali o njenih knjižnih darovih, uveljavili svoj okus, svoje duhovne potrebe in svoje želje. Predvsem bo moral v njenem založniškem delu biti v ospredju kulturni dvig ljudstva, daleč v ozadju pa ostati komercialna stran založništva. Tudi »Tržiški vestnik« bo posvečal naši knjigi v bodoče večjo pozornost in bomo redno začeli seznanjati naše čitatelje z vsemi novostmi na našem knjižnem trgu.

merno zbran in naštudiran. Sodelovali smo na zletu »Svobod« v Trbovljah z godbeno in pevsko sekcijo.

15. nov. 1952 je praznovala godba svojo 25-letnico obstoja in se je na ta svoj praznik pripravila s koncertom. Koncert je bil naštudiran pod vodstvom tov. Rudolfa Ahačiča, ki že od ustanovitve do danes — s prekinitvijo v času preganstva — z vneto poučuje godbenike.

Prizor iz drame »Dom Bernarda Albe«

tek kulturno prosvetnega dela v Tržiču? Po ugotovitvah, da je bivši SKUD v okviru možnosti častno izvršil svojo nalogo, da pa svoje dejavnosti ni razvil v zadostni meri, je bilo iskati vzroka v materialnem in finančnem pogledu, a te objektivne težave so bile prenešene v nanovo ustanovljeno društvo.

Prvotno je bilo pričakovati, da se bomo v poletnem času lahko temeljito pripravljali na delo po končanih letnih odmorih sekcij. Bilo je nasprotno, kar je verjetno bolje. Naše sodelovanje je bilo potrebno in smo svojo nalogo izvršili ob priliki partizanskih pohodov s sodelovanjem godbe in ob priliki občinskega praznika je nastopila godba, pevski zbor in recitacijska skupina. In že ob tej priliki se je izkazalo, da je program pri-

V okviru 25. obletnice je bila organizirana s pomočjo vseh sekcij prosta zabava s srečolovom. V splošnem je bila 25. obletnica dobro proslavljena in dosežen moralen in finančni uspeh društva. Godba je koncert kasneje v okoliških vaseh še dvakrat ponovila. Ker so godbeniki slabo oblečeni za javne nastope, je bilo treba pričeti z akcijo za zbiranje finančnih sredstev za nabavo novih uniform. Za to smo zainteresirali vsa večja podjetja v Tržiču in še prej Krajevni sindikalni svet. V večini sindikalnih podružnicah so posamezni člani sindikata prispevali za uniforme po 20 bonov in toliko dinarjev ali pa samo toliko bonov. S tem je bil nabran komaj deveti del potrebne vsote, dočim naj bi ostalo prispevala podjetja in občinski

LO. Do tega časa nam je uspelo nabaviti blago, dočim za ostalo še niso zagotovljena finančna sredstva. To akcijo s požrtvovalnostjo vodi tajnik društva tov. Slavko Primožič.

V četrtek, 8. I. 1953 je bil v godbeni sekciji izredni občni zbor, ob kateri priliki je bil razširjen odbor sekcije in so bili sprejeti še nekateri pozitivni sklepi, katerih izvajanje bo sekcijo okrepilo.

V sestavu društva obstajajo nadalje še pevska, dramska in likovna sekcija ter orkester.

Pevski zbor ima po pristopu k »Svobod« drugega pevovodjo v osebi tov. Demšarja, ravnatelja gimnazije v Tržiču. Razen na prej omenjenih nastopih je pevski zbor sodeloval na proslavi 29. novembra. Nadalje se pripravlja na nastop 8. februarja.

Orkester ima v tej sezoni veliko zamudo zaradi dirigenta, ki je bil na tem, da odide iz Tržiča na drugo delovno mesto. Za sedaj je tudi to vprašanje rešeno in je pričel z delom.

Likovna sekcija je letos neaktivna. V njej je sicer manj članov in nimajo svojih prostorov.

Dramska sekcija se je doslej izkazala v tej sezoni z dvema premierama in to z dramama Dom Bernarda Albe in Ogenj in pepel. Obe predstavi sta dobro uspeli. Sodelovala je dramska sekcija tudi pri proslavi 29. novembra. Nadalje se pripravlja na uprizoritev »Komedije zmešnjav« in »Kroga s kredo«. V programu ima z omenjenima uprizoritvama še pet del.

Dramsko sekcijo ovira najbolj dejstvo, da nima lastnih prostorov. Edini oder, na katerem bi se moglo razvijati delo dramske sekcije, je v Cankarjevem domu, ki pa je v posesti Kino podjetja v Tržiču. Omenjeno podjetje nam sicer nudi gostoljubnost, vendar pa moramo od uporabe prostora plačati najemnino, vaje imamo na odru lahko le v popoldanskih urah in še takrat moramo hiteti, da ob pravem času spraznimo oder. Scenerije ne moremo postaviti, kakor bi hoteli, do kulis moremo le v določenem času. Ker smo vezani izključno na popoldanske in večerne ure, imamo vedno premalo časa, da bi ob pravem času uredili vse potrebno. Kar je pa še posebej važno, je pa to, da nimamo primerljivih prostorov, kjer bi se v prostem času zbirali naši člani, posebno mladinci, in da bi jim nudili razvedrilo, jih spoznavali; skratka, nimamo prostora, ki bi bil drugi dom delavcev.

Na drugi strani pa obstoji v Tržiču dvorana z odrom v surovem stanju in se v njej delo že na leta ne gane z mrtve točke. Dvorana je v posesti Krajevnega sindikalnega sveta, ki je na eni od svojih sej sklenil, na našo prošnjo, naj nam jo izroči, da nam je v surovem stanju ne izroči, ampak jo hoče dokončno izdelati ter nam izročiti izgotovljeno. Ta sklep je velikodušen, vendar pa delo v dvorani stoji. Tu je del krivde tudi na Mestnem gradbenem podjetju, ki je že nekajkrat obljubilo, da bo z delom pričelo.

Ob tej priliki vam hočemo prikazati problem dvorane le kot oviro za naše

delovanje, vendar pa se bo enkrat moralo postaviti vprašanje dvorane popolnoma samostojno in se bo treba glasno vprašati po vzrokih za tako stanje.

Z vprašanjem dvorane je povezano tudi naše prosvetno delo, kajti za sedaj nimamo primernih prostorov, v katerih bi se predavanja vršila. V tej smeri pa še nismo storili, kar bi morali in za kar vemo da obstoji toliko potreba. Sicer je bilo v Tržiču nekaj predavanj pod vodstvom Društva prijateljev mladine z vzgojno vsebino in se zavedamo važnosti teh predavanj, ki so imela namen vzgajati državljane v socialističnem duhu, če tudi niso bila organizirana z naše strani.

Odbor Svobode je s temi stvarmi se-

Občni zbor TUD Partizana - Tržič

V sredo, 28. januarja je bil ob lepi udeležbi članstva občni zbor TVD Partizana. Iz poročila predsednika tov. Koniča je bilo razvidno, da redno vadi 380 telovadcev. V preteklem delovnem letu smo obnovili telovadnico in pričeli s prizidkom. Sodelovali smo z vsemi organizacijami, posebno s smučarsko sekcijo SŠD Ljubelja in strelsko družino. Zahvala za redno delo gre vsekakor vadiateljskemu zboru.

Tov. načelnik je poročal, da smo si ohranili drugo mesto med telovadnimi društvi Slovenije. Poleg splošne redne vadbe se je članstvo pripravljalo in se udeleževalo vseh nastopov in tekmovanj okrožnega, republiškega ali zveznega merila. Odbojkarji so delali redno. Potrebno bi bilo še razširiti to lepo panogo med ženske. Plavanje je še vedno rakava rana tržiških športnikov-plavačev, ker nimajo bazena.

Po poročilu blagajnika je podal poročilo predsednik gradbenega odbora. Pri

Občni zbor SŠD Ljubelja - Tržič

Ob dobri udeležbi članstva je bil 14. jan. redni letni občni zbor SŠD Ljubelj.

Po uvodnih besedah tov. predsednika je podal poročilo tov. tajnik. V svojem preglednem poročilu, je podal kratko karakteristiko dela vseh sekcij. Sekcijski odbori so bili prešibki. Vse delo je večkrat slonelo na posameznikih. Šport bi morali še razširiti na vasi, na katere se je razširila tržiška občina. Namizno teniška sekcija je popolnoma zamrla, kljub temu da ima društvo dve mizi in se goji ping-pong marsikje po Tržiču, a neorganizirano. V tem primeru si vzemimo za vzgled Kranj. Društveni lokal je še vedno spalnica demobiliziranega nogometa nega igralca, ki ne more dobiti sobe, upravni odbor društva pa se zbira k svojim sejam v gostilniških lokalih.

Blagajniško poročilo izkazuje, da je društvo imelo velik denarni promet.

Referent nogometne sekcije je poročal, da je sekcija zelo delavna. Z rednejšim posečanjem treningov bi bili uspehi še precej večji. V bodoče bo potrebno delati bolj z mladino in jo vzgojiti v dobre nogometaše in disciplinirane športnike.

Smučarska sekcija je brez dvoma najmočnejša sekcija. Zanimivo je, da večino registriranih članov tvorijo mladinci. Zelo primanjkuje ženskih tekmovalk.

znanjen. Da bo pa njegovo delo še plodnejše, je bilo na seji 6. I. sklenjeno, da bodo seje redno štirinajstdnevno. Na njih se bodo sprejemali sklepi, potrebni v dani situaciji, in bo vsak posamezni odbornik za svoje delo dajal poročilo.

Doslej imamo registriranih 120 članov. Vendar ta številka ni realna z ozirom na naše simpatizerje in moremo računati najmanj na 300 članov. To vprašanje je zvezano s pobiranjem članarine. Ker te doslej nismo pobirali, smo se omejili zgolj na aktivne člane in nismo sprovedli akcije za včlanjenje v Svobodo. To delo bo v kratkem izvedeno in bomo mogli podati v pogledu članstva točnejšo sliko.

adaptaciji doma je bilo narejenih preko 1200 udarniških ur. Da je telovadnica takaka, kakršna je danes, se je zahvaliti predvsem razumevanju LOMO in telovadne zveze, ki sta nakazala znatne vso-te. V načrtu imamo še povečanje doma s prizidkom, napravo kopalnice in ureditev fasade doma. Predsednik nadzornega odbora je v kratkem poročilu pohvalil delo upravnega odbora in predlagal razrešnico.

V novi odbor je članstvo izvolilo večinoma prejšnje odbornike in s tem pokazalo, da se strinja z delom dosedanjega odbora. H koncu je tov. načelnik še podal načrt za delo v letu 1953 in pozval vse članstvo k redni vadbi, ker bomo le na ta način dostojno proslavili 50-letnico telesnovzgojnega delovanja v Tržiču. Osnoval se je tudi že prireditveni odbor, ki bo skrbel, da bodo vse prireditve v okviru te proslave v redu pripravljene in izpeljane.

Posvetiti bo treba posebno pozornost našim skakačem in tekačem, da še ti dosežejo raven alpskih vozačev. Sekcija sodeluje v največji meri s TVD Partizan. V mrtvi sezoni je pač splošna telesna vadba najboljši način za pridobivanje in ohranjanje kondicije.

V toku lanske sezone je bilo v Tržiču več tekem lokalnega in zveznega merila. Od naših vrhunskih tekmovalcev bi pohvalili tu Slavka Lukanca in Janka Krmelja, ki vedno najdeta čas za poučevanje mlajših. Treba bo misliti tudi na gradnjo vzpenjač (Zelenica), ki bodo najboljši pogoj za dvig smučarske kvalitete in turizma v tržiškem kotu. Pomagati pa moramo tudi ostalim šibkejšim društvom širom Jugoslavije.

Drsalna sekcija je lansko leto imela redne treninge in organizirala drsalno revijo. Odigrane so bile le 4 tekme, katere smo vse izgubili. Vzrok porazov je bila predvsem nerednost pri posečanju treningov in razmeroma majhno število drsalnih dni. Sedanje drsališče je na nogometnem igrišču. So pa v Tržiču prostori, ki tja do marca skoraj ne vidijo sonca in tam bi bilo drsališče uspešno.

Plavalna sekcija vedri pri TVD in komaj čaka, da bo dograjen bazen, ki je v gradnji.

Diskusija o poročilih je bila zelo ži-

vahna. Izzvenela pa je v tem smislu, da mora biti cilj vsakega društva vzgajati dobre in močne državljane. Nato je pozdravil zbor tov. Vovk v imenu gorenjske smučarske podzveze.

Novi odbor sestavljajo v glavnem stari odborniki, le da smo pritegnili v odbor še športnike iz okoliških vasi in komandanta tukajšnje garnizije.

S smučkami na Kofcah

Polletje je minilo, nekateri so se ga zbal, drugi so ga komaj pričakali, da zažive po delu in trudu štirinajstdnevno brezskrbno življenje. Ali posebno mikavnost je prinašal ta čas tržiškimi gimnazijcem s smučarskim tečajem na Kofcah, ki se ponavlja vsako leto za teden dni. Letos je bil na redu že šesti tečaj, katerega se je udeležilo štirintrideset dijakov in dijakin, takih, ki so prej izpolnili svojo dolžnost

S smučmi na rami so se z radostnimi srci podali čez Sv. Ano in Matizovca na Kofce. Še nikdar niso bile te tako lepe kot letos. Snežinka pri snežinki, milijoni in milijarde mičnih ledenih kristalčkov je eden tlik drugega gromadilo orjaško sneženo odejo na pobočju Košute. Podnevi je sonce ožarjalo vso belino in vse okoliške grebene in vrhove, ponoči se je bočilo nad njimi prelepo zvezdnato nebo. In tu so preživeli teden dni. Smučiči in planine so jih vzgajale, krepile njih voljo in vežbale telo. V treh vrstah so orali bela pobočja in vsaka je hotela doseči čim več, kar so pokazale tudi tekme ob zaključku tečaja. V prvi vrsti so v strmem slalomu bili najboljši Stritih Vladimir (52 sek.), Hladnik Jože (58,1 sek.), Šter Andrej (1,00 sek.), v drugi, v veleslalomu Demšar Aleš (42 sek.) Marenčič Rajko (46,3 sek.), Štucin Jože (49,3 sek.), v tretji, v krajšem veleslalomu Rupar Milena (37,4 sek.), Koder Vida (40,2 sek.), Meglič Franc (44 sek.). Vsi omenjeni so dobili lepe nagrade. Obiskali so Šijo in Tegoše, da so spoznali vso belo prelest naše Košute, ki jo v zadnjem času premalo cenimo v Tržiču. Seznanili so se tudi s prijaznimi in hrabrimi obmejnimi čuvarji, ki so se z njimi vred slikali. Življenje je urejal določeni red, a v prostem času in v večernih urah je bilo polno veselja, smeha, petja in zvokov. Za nikdar fite želodčke pa ni mogla bolj skrbeti kot je skrbela naša že kar udomaćena kuharica, gospa Berta.

Tako je bilo, samo prehitro je minilo. Pionirji in pionirke morajo pač biti hvaležni organizatorju tečaja, vsem njegovim sodelavcem in še posebno TVD Partizanu, PD Tržič, LOMO Tržič, podjetjem in ustanovam, ki so tečaj podprli. Svojo hvaležnost naj pokažejo z dobrimi uspehi ob koncu šolskega leta. Prihodnje leto pa zopet: »Pozdravljene, Kofce!«

Dopisujte

v „Tržiški vestnik“!

PRIJET JE BIL, KER JE KRADEL DVOKOLESA

Organi postaje LM Tržič so dne 24. jan. 1953 v opoldanskih urah prijeli v Križah Franca Kuharja, doma iz Puterhofa, nazadnje stanujočega v Dupljah, ker je kradel dvokolesa. Istega dne je v Križah ukradel dvokolo Petru Zaplotniku iz Križev, katerega je oškodovanec naslednjega dne dobil nazaj na postaji LM v Tržiču, ker so ga organi pri njem dobili.

Vendar pa Kuhar ni ukradel samo omenjenega dvokolesa, ampak je v letu 1952 v območju občine Tržič odpeljal še dve drugi dvokolesi. Poleg tega pa se omenjeni tudi ni branil krasti tudi drugih predmetov, pač pa je po njih posegel, kjer koli se mu je nudila možnost in prilika.

S tem, da so organi prijeli enega izmed tatov dvokoles, so državljanom zagotovili, da bo njihova lastnina varna pred takimi škodljivci.

Peter Zaplotnik, ki je svoje dvokolo nepoškodovano dobil nazaj, je pripadnikom LM postaje Tržič izrekel priznanje in zahvalo za njihovo uspešno delo in trud.

OČE, KI ZASLUŽI OBSODEBO VSEH POŠTENIH DRŽAVLJANOV

Dne 27. I. 1953 so morali organi postaje LM Tržič intervenirati pri živoradu Srdanoviču, stanujočem Fužinska št. 1, Tržič, ker je že več dni kruto in nečloveško pretepal svojega lastnega otroka Milana Srdanoviča, starega 4½ leta. Zaradi stanja, ki so ga ugotovili prapadniki LM, je bil otrok komisijko pregledan in je zdravnik ugotovil sledeče:

Otrok je zelo blede in ves preplašen. levo lice je za širino moške dlani podpluto s krvjo, oba glutealna predela sta črna, zelo boleča, otekla in trda. V globini se tiplje na vsaki strani za pest veliki izliv krvi. Zgornji tretjini obeh stegen sta slični glutealnemu predelu.

Otrok je izpovedal, da ga je oče tepel z roko ter z grebelno kljuko za štedilnik in ga brcal z obutimi nogami. Stara mati otroka, Angela Meglič iz Zg. Doline 128 je izjavila, da imenovani stalno pretepa svoje otroke ter da je v skrbeh za otrokovo zdravje in življenje.

Zaradi nečloveškega ravnanja in krutega očetovskega ravnanja napram lastnemu otroku, je komisija dala merodajnim organom oblasti predlog, da se mu otroci odvzamejo in oddajo v zavod pod skrbstvo države. Proti očetu pa bodo državni pristojni organi podvzeli zaradi takšnega ravnanja ustrezajoče ukrepe.

Oljave

Otroško posteljico iz trdega lesa z ograjico in na kolesih prodam, Naslov v upravi. Planinsko društvo v Tržiču vabi v soboto, dne 14. februarja ob 20. uri na svoj prvi poveljni »planinski direndaj«, ki se bo vršil v predilniški dvorani. Vsa pot do tja bo markirana, obiskovalci in obiskovalke naj pridejo na direndaj kot planinci, oziroma planinke.

Obvestilo uredništva: Prihodnja, 5. številka »Tržiškega vestnika« izide v četrtek, 26. februarja.

Rezultati nedeljskega tekmovanja pionirjev v veleslalomu.

Pri nedeljskem tekmovanju v veleslalomu so pionirji dosegli naslednje rezultate:

Mlaži pionirji: 1. Stucin Jože 42 sek; 2. Bedina Edl 47,1; 3. Dovžan Janez 48; 4. Ude Janez 48,1; 5. Ošabnik Maks 51,2; 6. Kastrun Jože 53,2; 7. Zaplotnik Viktor 57; 8. Roblek Joško 1,00; 9. Hladnik Poldi 1,00; 10. Hladnik Niko 1,00,2.

Starejši pionirji: 1. Hladnik Jože 30; 2. Dovžan Stanko 30,3; 3. Nuna Jože 31,3; 4. Kralj Pavel 32,1; 5. Prešeren Riko 32,1; 6. Ahačič Riko 33,2; 7. Zupan Albert 34,1; 8. Kralj Anton 35; 9. Šter Andrej 35; 10. Krašovec Jelko 37.

Pionirke: 1. Ošabnik Vanja 45,2; 2. Lukanc Jelica 52,2; 3. Koder Vida 59.

Tržičani na državnem prvenstvenem tekmovanju »Partizana« v smučanju

V soboto 31. in v nedeljo 1. II. 1953 se je vršilo v Kranjski gori republiško in zvezno prvenstveno tekmovanje v smučanju. Tekmovali so v tekih, veleslalomu in skokih. Nastopili so samo slovenski in hrvaški tekmovalci, medtem ko ostale republike niso poslale svojih reprezentantov.

TVD Partizan iz Tržiča je poslal svoje tekmovalce, ki so uspešno izvršili svojo dolžnost, saj so dosegli 2 prvi, 2 drugi, 1 četrto in 1 peto mesto.

Tehnični rezultati v tekih so:

Člani 8 km: 1. Acceto Ferdo, Vič, 33 min

Spartne vesti

14 sek; 2. Dolenc Anton, Gorje, 33 min 40 sek; 3. Franko Andrej, Kranj, 33 min 50 sek; Tišler Viktor, Tržič, 34 min 14 sek; 5. Strnad, Zirovnica, 34 min 24 sek.

Članice 4 km: Rožič Marija, Gorje, 26 min 58 sek; 2. Jan Tončka, Gorje, 28 min 43 sek; 3. Jarc Jožica, Postojna 35 min 04 sek;

Mladinci 6 km: 1. Lakota Franc, Mojstrana 28 min 46 sek; 2. Janc Andrej, Zirovnica, 29 min 24 sek; 3. Kuhar Miro, Dol, 30 min 22 sek.

Veleslalom - Člani: Lang Vilj, Tržič, 1. 4, 4; 2. Vončina Bojan, Konjice, 1,42; 3. Čebulj Aleksander, Poljčane, 1,42; 4. Kralj Franc, Kočevje, 1,43,1; 5. Zaletelet Cvetko, Tržič, 1,48,7.

Mladinci: Grahek Stane, Škofja Loka, 1,38; 2. Ahačič Janez, Tržič, 1,38,2; 3. Strniša Franc, Kočevje, 1,49,8; 4. Basjako, Postojna 1,50,2.

Mladinke: 1. Škarabot Marija, Solkan, 1,26,6; 2. Rupan Milena, Tržič, 1,39,4; 3. Raznožnik Marija, Črni vrh, 2,06,5.

Članice: 1. Bozovičar Draga, Škofja Loka, 1,42,9; 2. Babnik Zora, Kranj, 1,49,8; 3. Varga Ruža, Slov. Brod, 2,07,4.

Skoki - Člani: 1. Kavar Jože, Tržič, 187,5 (29 m, 31 m); 2. Vovk Mirko, Bled, 184,3 (29 m, 29 m); 3. Bchinič Stefan, Zirovnica, 181 (27,5 m, 27,5 m).

Mladinci: 1. Podlogar Janez, Vič, 199 (35 m, 32 m); 2. Rojina Milan, Zg. šiška, 176,4 (25 m, 26,5 m); 3. Kovše Zvonko, Ruše, 168,8 (26,5 m, 27 m).

Kino Tržič

4. — 5. febr. Čudež v Milanu. Italijanski film Vittoria de Sica. Najdenček Toto se z drugimi siromašnimi mečani iz milanskega p. edmetja bori proti bogatašem in policiji, toda pred preganjalci bodo varni šele v pravičnejši družbi.

7. — 8. febr. Štirje v jeepu. Švicarski film o štirih vojakih mednarodne policije na Dunaju in o ženi, ki pričakuje moža iz sovjetskega ujetništva.

1. — 12. febr. Idol. Francoski film o kmet-skem fantu, ki ga sleparski menažer napravi za boksarsko zvezdo, za idol športne publike, s podkupovanjem njegovih nasprotnikov, da bi z njim čimbolje služil.

14. — 15. febr. Ne poj mi žalostnih pesmi. Mary Scott je neozdravljivo bolna in ji je živeti le še pol leta. Medtem se ji je mož zaljubil v mlado vdovo Chris. Mary spozna, da bo prava žena za njenega moža in dobra druga mati njenemu otroku.

18. — 19. Preplah na cestah. Zdravstveni oficir Reed odkrije pri nekom umorjencu sledove kužne bolezni in hoče zavarovati pred njo nove in nove žrtve. Začne se zasledovanje kriminalcev, kjer je leglo bolezni, dokler jih ne ujemo.

21. — 22. Plamen in puščica. Ameriški barvni film o junaškem lokostrelcu ter akrobatu Dardu Puščici in njegovi ljubezni.

25. — 26. febr. Frosina. Makedonski film iz časa narodnoosvobodilnega boja proti bolgarskim in nemškim okupatorjem.

Gibanje prebivalstva

Rojeni v času od 11. do 31. januarja: Škaper Cvetka, Sp. Preska; Golmajer Vincenc, Kovor; Kosmač Zlata, Loka; Ahačič Irena, Križe; Cvek Tatjana, Sp. Preska; Bertalančič Drago, Slap; Čarman Mira, Sv. Ana.

Umrli v času od 11. do 31. januarja: Jekovec Marija, Žiganja vas, 78 let; Zaplotnik Ana, Tržič, 78 let; Mally Marija, Tržič, 92 let; Urbanc Jera, Žiganja vas, 80 let; Kalčnik Marija, Pristava, 76 let; Valjavec Franciška, Leše, 52 let.

Poročeni v času od 11. do 31. januarja: Zadnikar Valentin, Tržič in Šega Ana,

Kranj; Tišler Aleksij, Sv. Katarina in Meglič Ivana, Lom; Zupan Jože, Križe in Zabret Franciška Bobovk; Bon Viljem, Retnje in Malus Draga, Retnje; Kavar Karel, Dolina in Zos Ivana, Dolina; Koder Janez, Tržič in Kolman Stefanija, Visoče.

NAGRADNA UGANKA POSETNICA

TOVARIS

PAVEL N. SNEDIC

KOVOR

Kaj je ta tovaris in v katerem podjetju je zaposlen? (Kljukico na š uporabi kot samostojno črko!)

Rešitve oddajte do 20. februarja v uredništvo »Tržiškega vestnika«, Ljubljanska cesta 28. Trije reševalci, ki jih bo določil žreb, dobe vsak po eno serijo fotografskih posnetkov Tržiča. Pravilne rešitve in imena nagrajencev objavimo v 5. številki »Tržiškega vestnika«.

Rešitev noveletne križanke:

Vodoravno: 3. Srečno novo leto, 13. Tone, 14. dati, 15. Amor, 16. ata, 17. pa, 18. Iva, 19. Rika, 21. pivo, 23. ajdo, 25. Ožba, 26. Milada, 28. lepa, 29. ii, 30. gol, 31. Ani, 33. se, 34. laž, 35. in, 37. AMD, 39. vol, 40. otok, 42. ein, 44. Tržiški vestnik, 48. Lah, 49. nor, 50. ikri, 51. ton, 52. kaf, 55. ep, 57. Zora, 60. sulc, 62. Dora, 64. atom, 65. ne, 66. urar, 67. Novoletna jelka.

Navpično: 1. očeta, 2. slava, 3. Storžič, 4. ro, 5. enaka, 6. od, 7. napil, 8. otava, 9. vi, 10. emajl, 11. to, 12. ortoped, 20. IBI, 21. pil, 22. oda, 24. DES, 26. mož, 27. Ana, 30. Galin, 32. imeti, 34. Lož, 35. iti, 36. novi, 38. din, 39. vrh, 40. okras, 41. Kekec, 43. nit, 44. Tarzan, 45. šok, 46. srp, 47. košara, 52. krov, 54. funt, 56. Korl, 58. Oto, 59. amor, 61. len, 62. duet, 63. rak.

Premikalnica: Zelenica.

Za nagrade so bili izžrebani: Brezavšček Stefan, Glavni trg 18; Meglič Suzana, Blstrica 88; Rozman Vera, Blstrica 84.